



Magazine voor musici en acteurs

In dit nummer (december 2012)

Interview Jon van Eerd

Nieuw thuiskopiestelsel
per 1 Januari 2013

Online businessmodellen

Het regeerakkoord

Entertainment in de cloud



inhoud

Jon van Eerd: een creatieve duizendpoot	5
Nieuw thuishopiestelsel per 1 Januari 2013	10
Online businessmodellen	12
Muziek op iTunes via NORMA	17
Bruggen slaan	18
Entertainment in de cloud	20

colofon

NORMA - naburige rechten musici en acteurs

Louise Wentstraat 186

1018 MS Amsterdam

Postbus 2995

1000 CZ Amsterdam

T 020 - 627 27 98

E info@stichtingnorma.nl

www.stichtingnorma.nl

Redactie

Wisso Wissing (hoofredacteur)

Betty Harsveld (eindredacteur)

Maaïke Boomstra, Marjan Feiken,

Olga Meijer

Met medewerking van

Marco Caspers, Joey Cramer

Vormgeving

Robert Swart

Druk

Boeijinga, Apeldoorn

Omslag: Jon van Eerd (beeld: Minke Faber)

Voorwoord



Het moderne thuiskopiestelsel waar wij voor gepleit hebben is een feit!

In maart 2012 heeft NORMA een glansrijke overwinning behaald. In de rechtszaak tegen de Staat over de bevrozing van het thuiskopiestelsel, oordeelde de rechter dat de Staat onrechtmatig jegens NORMA en haar aangeslotenen handelde. Op 25 oktober jl. heeft de regering besloten de schade niet verder te laten oplopen door met ingang van 1 januari 2013 een nieuw thuiskopiestelsel in te voeren. Positief is dat er niet alleen een heffing komt op iPods en harddiskrecorders, maar ook op tablets, settopboxen, smartphones, externe harddisks en pc's. Jammer genoeg valt de hoogte van de vergoedingen wel wat tegen. De berekeningen van de zijde van de rechthebbenden kwamen op bedragen uit die twee tot driemaal zo hoog zijn.

Ten aanzien van de schade over de jaren 2007-2012 zal NORMA een dezer dagen een procedure starten. Het is aan de rechter om de hoogte van de schade in de afgelopen vijf jaren vast te stellen. Toen niemand nog geloofde dat er iets tegen de bevrozing van het thuiskopiestelsel te ondernemen was en iedereen zich bij de opheffing ervan had neergelegd, heeft NORMA getracht medestanders te vinden in onze juridische strijd en de lobby voor uitbreiding van het thuiskopiestelsel. In die beginperiode stonden wij er, samen met de bonden, alleen voor. Met trots en dankbaarheid kijken we terug op de afgelopen vijf jaren waarin wij schouder aan schouder met onze aangeslotenen hebben opgetrokken. Na de succesvolle lobby tegen de afschaffing van het thuiskopiestelsel zal NORMA nu een lobby starten voor een sterk auteurscontractenrecht. Het verbeteren van de contractuele positie van uitvoerende kunstenaars is ook hard nodig!

In de rechtspraktijk van de audiovisuele sector ontbreekt het nu aan een redelijke vergoeding voor het gebruik van de prestaties van acteurs en andere uitvoerende kunstenaars. Het is onverkwikkelijk dat er door de digitale revolutie steeds meer filmwerken geëxploiteerd worden, waarvoor de makers en uitvoerenden niet in de inkomsten meedelen.

Onze koepelorganisatie AEPO ARTIS heeft onlangs, samen met de internationale koepelorganisaties voor vakbonden van acteurs (FIA) en musici (FIM), op Europees niveau gepleit voor een onoverdraagbaar vergoedingsrecht dat collectief wordt geïnd bij de eindexploitant, zoals Video-on-Demand-aanbieders (waar u in het artikel 'Online Business-modellen' meer over kunt lezen). In Spanje is dit model in 2006 ingevoerd en heeft het zijn effectiviteit voor uitvoerende kunstenaars bewezen.

Dit model biedt vele voordelen. Allereerst behoudt de maker of uitvoerende kunstenaar de mogelijkheid zijn exploitatierechten niet aan de producent over te dragen en via licenties zelf vergoedingen uit te onderhandelen. Als hij daartoe niet in staat is en hij zijn rechten toch overdraagt, behoudt hij een vergoedingsrecht waarvan hij geen afstand kan doen en dat verplicht collectief beheerd wordt. Met deze collectieve aanpak kan tegenwicht worden geboden aan de machtspositie van producenten en producerende omroepen. De praktijk heeft immers laten zien dat het afdwingen van deze vergoeding op individueel niveau moeilijk is, zo niet onmogelijk. Verder is het veel efficiënter en beter controleerbaar om te innen bij de partij die het geld verdient. Dit is in de praktijk namelijk niet de producent, maar dat zijn de exploitanten, zoals kabelmaatschappijen en internet-aanbieders. Op het moment dat deze vergoedingsaanspraak wettelijk wordt vastgelegd, geeft dit daadwerkelijk garantie op een vergoeding.

Met dit alles wordt maar weer aangetoond dat NORMA meer is dan een incasso- en verdeelorganisatie. NORMA behartigt de belangen van uitvoerende kunstenaars en uit de praktijk van alledag blijkt de noodzaak hiervan.

Amsterdam, december 2012

Wisso Wissing, directeur NORMA



Jon van Eerd

Jon van Eerd: een creatieve duizendpoot

Jon van Eerd is acteur, zanger, regisseur, toneelschrijver, toneelbewerker en stemacteur. Schitterde in talloze komedies en musicals als *Mamma Mia!* en *La Cage aux Folles* en is nu op televisie met *Moe-der, ik wil bij de revue*. In 2010 won hij een Gouden Notekraker in de categorie Toneel, eerder dit jaar werd hij benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau en daarnaast is Jon van Eerd ook nog een productief maker met bewerkingen van *Boeing Boeing* en eigen werk als *Oranje Boven* en *De Fabel-tjeskrant, de musical*. NORMA vroeg hem naar zijn verschillende ambachten en zijn ervaringen met de zakelijke aspecten van zijn vak(ken).

Tekst: Olga Meijer Beeld: Minke Faber

Hoe is je opleiding verlopen?

Nog tijdens de toelatingsprocedure voor de toneelschool in Maastricht, waar ik ben geboren en getogen, kreeg ik te horen dat ik ook in Londen was toegelaten aan de LAMDA (London Academy of Music and Dramatic Art). Vanwege persoonlijke en financiële redenen moest ik vroegtijdig terugkeren naar Nederland, waar ik besloot Engels te studeren, omdat ik van plan was om terug te gaan naar Londen. Na mijn studie Engels ben ik de studie Theaterwetenschappen gaan volgen. Tijdens die studie mocht ik bij Erik Vos, die spelles ga aan de opleiding, stage lopen als acteur bij Toneelgroep De Appel. Dat was een droom die uitkwam, gelijk met de neus in de boter. Daarna heb ik nog een tijdje getwijfeld en 'lonkte' ik nog naar zowel een carrière als academicus als naar het praktische theater. Maar blijkbaar kroop het bloed waar het niet gaan

kon en ben ik doorgestoomd naar de commerciële producties.

Zou jij beginnende acteurs een dergelijke brede opleiding adviseren?

Nee, niet per se. Wel is het zo dat theateropleidingen allemaal een andere visie aanhangen. De toneelschool in Maastricht hanteert een geheel andere stijl en opvatting dan die in Amsterdam en Amsterdam is weer onvergelijkbaar met de school in Arnhem. Het zou voor een jonge acteur gunstiger zijn als hij of zij op voorhand kennis zou krijgen van het beleid of de visie van de verschillende theateropleidingen. Ik heb het geluk gehad dat de academie in Londen precies in mijn straatje paste.

Voor mij was dit de juiste weg omdat ik ook duidelijk 'academische neigingen' had. Die verschillende studies hebben mij uiteindelijk wel heel erg geholpen, in die zin dat ze mij

een gedegen basis hebben verschaft wat kennis van toneelstukken, theatergeschiedenis en cultuur betreft. Met die kennis kan ik mijn keuzes onderbouwen, ik heb het gevoel dat mijn wetenschappelijke kennis van theater mij helpt en bevestigt in mijn overtuiging van wat ik persoonlijk in het theater wil. Het enige nadeel van mijn wat langere opleidingstraject is dat ik, tegen de tijd dat ik echt voor het spelen had gekozen, inmiddels al te oud was voor bepaalde rollen.

Wat zou jij een beginnend acteur willen meegeven?

Het belangrijkste is om realistisch te zijn. Er zijn veel mensen die acteur willen worden, maar je moet getalenteerd zijn en het vermogen hebben om je vakmanschap te ontwikkelen. Je kunt die droom wel hebben, maar je moet reëel blijven en je realiseren dat het niet de gemakkelijkste beroepskeuze

Ik strijd tegen het principe dat publicitaire waarde zwaarder weegt dan de ervaring of capaciteit

is. Het is niet voor iedereen weggelegd en zeker als je geen vaste aanstelling hebt, zal je altijd moeten vechten voor je werk en je moeten bewijzen. Ieder seizoen wordt je beoordeeld en moet je eigenlijk steeds examens afleggen. Daar moet je tegen kunnen.

Je bent actief als toneelschrijver, regisseur, acteur, bewerkster, vertaler, zanger en stemacteur. Kies je bewust voor deze afwisseling?

Ja, dat is bewust omdat ik denk dat het mij wakker en alert houdt, in alle disciplines. Ik vind het prettig om als schrijver te weten hoe het is om op het toneel te staan, en andersom. Daarnaast probeer ik ook de gemakkelijke weg te vermijden; het is zo verleidelijk om te kiezen voor wat je al kunt en wat je bekend is. Door te spelen, te regisseren en te schrijven en dan weer eens een komedie te doen, voorkom ik dat ik steeds maar één ding blijf doen.

Ben jij in de positie dat je zelf de aard en richting van jouw werk en disciplines kunt bepalen?

Niet altijd. Op het gebied van komedie wel, daar word ik gevraagd als acteur. Als komedieschrijver kan ik vaak ook zelf bepalen wat ik ga schrijven en hoe ik het wil invullen. Natuurlijk moet dat wel in overleg met de producent, met name wat het budget betreft, maar voor het overige krijg ik vaak carte blanche.

Maar het gaat niet altijd vanzelf; zo heb ik echt bij de producenten moeten aangeven dat ik het ook leuk vind om andere dingen te doen. Dan krijg ik vervolgens ook ander-soortige aanbiedingen. Het is echter beslist niet zo dat ik maar met mijn vingers hoeft te knippen en het me allemaal maar komt aanwaaien.

De productie waarin je nu speelt, De BonBonFabriek, heb je ook zelf geschreven. Hoe komt zo'n productie tot stand?

Tot nu werkt het zo dat ik een idee heb dat ik bespreek met mijn vaste regisseur, Caroline Frerichs, en we dan samen kijken hoe we de rollen willen invullen. Vervolgens leggen we het idee voor aan een producent. Wat komedies betreft heb ik een soort vertrouwen gecreëerd bij producenten, in dit geval Rick Engelkes en in het verleden ook wel bij Joop van den Ende en Albert Verlinde. Dan schets ik voor hen het concept van wat ik wil schrijven en ook welke acteurs ik wil benaderen. Daarnaast geniet ik ook het vertrouwen van de acteurs, die zich in dat stadium, nog zonder script, willen committeren. Het is altijd wel spannend of het dan wel lukt, soms denk ik dat het ook prettig zou kunnen zijn als ik me pas verbind op het moment dat het stuk al klaar is.

Doorgaans speel ik zelf ook in mijn eigen producties. Het is vergelijkbaar met de werkwijze van cabaretiers, die ook voor zichzelf schrijven, het vervolgens uitprobe-

ren met de zaal en dan bijschaven. Alleen zou ik niet snel in mijn eentje op het toneel gaan staan, dat lijkt me zo ongezellig, ik wil toch altijd mensen om mij heen hebben.

Ervaar je verschil in je onderhandelingspositie bij alle verschillende disciplines?

Met het schrijven ben ik later begonnen dan met het spelen. In het begin schreef ik voor studio's, voor nasynchronisaties. Dan heb je, zij het indirect, te maken met opdrachtgevers als Disney, die werken met vaste prijzen waar gewoon niet over te onderhandelen is. Wat ik vervolgens ervaren heb, is dat het als scenarist in het begin van je carrière nog ingewikkelder is om te achterhalen wat gangbare prijzen en voorwaarden zijn. Daardoor is het moeilijk om je onderhandelingsstactiek te bepalen en te weten hoe ver je kunt gaan. De groep werkzame scenaristen is vrij gesloten en het is ook een kleine groep die niet snel nieuwkomers toelaat. Acteurs zijn daarentegen eerder geneigd dit soort zaken onderling te bespreken, waardoor je wat beter geïnformeerd bent over de reguliere voorwaarden. Dan heb ik het wel over vrije producties en niet over gesubsidieerde gezelschappen, waar de salarissen natuurlijk een ander gegeven zijn. De dagprijs die ik ontvang als acteur voor televisieseries kun je eenvoudigweg niet vergelijken met de gages voor het theater, dat is zo'n andere context.

In mijn eigen producties probeer ik te strijden tegen het principe dat de publicitaire waarde van een acteur soms zwaarder weegt dan de ervaring of capaciteit. Uiteraard snap ik dat de producent graag een publiekstrekker in een productie wil, maar naar mijn mening moet toch als uitgangspunt gelden dat de juiste man op de juiste plaats komt.



Jon van Eerd in het decor van *De BonBonFabriek*

Als gevolg van mijn brede oriëntatie begrijp ik vaak ook de positie van de producent. Vooral omdat ik doorgaans het stuk ook zelf schrijf, ben ik nauw betrokken bij het productieproces. Dat begrip maakt het voor mij soms moeilijk om dan weer als acteur met zo'n producent te onderhandelen.

Ben jij, als bekend acteur, in staat om bij je onderhandelingen bijvoorbeeld een winstaandeel of een herhalingsvergoeding te bedingen?

Dat zou ik eigenlijk aan mijn agent, Vanessa Henneman, moeten vragen. Mijn indruk is dat dat heel moeilijk voor elkaar te krijgen is. Het is ook lastig als bij opnamen bijvoorbeeld een contractclausule wordt voorgesteld waarin is opgenomen dat bij een andere of nieuwe exploitatie opnieuw zal worden onderhandeld. Dan denk ik altijd: ja, maar voorlopig staat het er al wel op. Dan is je onderhandelingspositie tegen die tijd dus heel slecht. Er is mij ook niets bekend van een trend in de richting van een percentage

of aandeel van acteurs in de winst, hoewel ik mij kan voorstellen dat een acteur die bijvoorbeeld in een televisieserie een onvervangbare rol speelt, dat wel zou kunnen bedingen. Dat heb ik met komedies in het theater, mijn onderhandelingspositie is natuurlijk stukken sterker geworden nu ik volle zalen trek en mijn eigen stukken schrijf. Herhalingsvergoedingen en dergelijke spelen echter met name een grote rol bij televisiewerk en dat doe ik niet zo heel veel.



Jon van Eerd (hier met Loes Luca tijdens de opname van de film 'Red het thuiskopiéstelsel van de ondergang') is als ambassadeur nauw betrokken geweest bij de lobby voor het nieuwe thuiskopiéstelsel
foto: Jan Willem de Blok

gaat leuren met de portfolio van een acteur en zorgt dat de acteur werk heeft.

NORMA stelt voor om de positie van film- en televisieacteurs te verbeteren door collectief te onderhandelen en door collectief incasseren verplicht te stellen. Zie jij dat als mogelijke oplossing voor de doorgaans slechte onderhandelingspositie van acteurs?

Dat zou zeker een goede oplossing zijn. Maar dan denk ik wel dat je op de een of andere manier naar een formule toe moet dat acteurs verplicht lid moeten worden. Ik ben natuurlijk opgevoed in Engeland, waar acteurs verplicht lid moeten worden van de vakbond, Equity. Die is daardoor in staat om echt iets voor acteurs te doen.

In de jaren negentig heb ik in de nasynchronisatie meegemaakt dat de productiemaatschappijen de geluidsstudio's tegen elkaar uitspeelden, met als gevolg dat de studio's voortdurend onder elkanders prijs boden om de opdracht maar binnen te krijgen. Uiteindelijk ging dat ten koste van de kwaliteit en zijn de gages van stemacteurs bovendien drastisch verlaagd. In zo'n geval zou een gezamenlijke afspraak en een soort wettelijke plicht om je daar ook aan te houden, uitkomst kunnen bieden. Dat geldt voor acteurs natuurlijk ook, een gezamenlijke afspraak over de zakelijke uitgangspunten ligt voor de hand, maar zolang iemand daar nog onderuit kan, werkt het niet. Dat is het hele probleem van collectiviteit: als niet iedereen

Wat is de rol van jouw agent bij je onderhandelingen?

In overleg bepalen we de voorwaarden van de onderhandelingen. Hoewel mijn agent ook wel eens belt met een opdracht waarbij de voorwaarden al zijn bepaald. Maar dan overleggen we over de vraag of ik de opdracht dan wel moet aannemen. Ik vind het fijn om een agent te hebben aangezien ik zelf nogal snel geneigd ben om overal ja op te zeggen. Anderzijds fluit mijn agent mij ook wel eens terug, omdat ik juist te hoge eisen stel. Een agent kent de realiteit. Daarnaast begeleidt een agent je carrière, het is prettig om zo'n klankbord te hebben waarmee je bepaalde beslissingen kunt overleggen.

Een goede agent zorgt ervoor dat je niet

genaaid wordt en tegelijkertijd dat je jezelf niet uit de markt prijs. Een agent is echter niet onontbeerlijk, er zijn acteurs die zeer wel in staat zijn om zelf hun onderhandelingen te voeren.

Het is wel jammer dat agenten in Nederland, in tegenstelling tot bijvoorbeeld agenten in Engeland, geen managementfunctie hebben. Ik ken geen agent in Nederland die werk voor je genereert, dat moet je allemaal zelf doen. Een agent in Engeland of de VS

Er moet een zekere verplichting zijn tot collectieve afspraken, net als bij verzekeringen en banken



Jon met zijn Gouden Notekraker in 2010

eraan meedoet, dan heb je nog geen poot om op te staan. Er moet een zekere verplichting zijn tot collectieve afspraken, net als bij verzekeringen en banken, waarbinnen overigens wel gezonde concurrentie mogelijk is. In Engeland kun je bijvoorbeeld niet om de collectieve afspraken heen. Een opdrachtgever kan dan ook niet dreigen met het afnemen van de betreffende rol, omdat de opdrachtgever bij iedere acteur met dezelfde vakbondseisen wordt geconfronteerd. Ik vraag me alleen af of dat in Nederland ooit zal lukken, acteren is hier natuurlijk een vrij beroep. Er is tot op zekere hoogte wel onderlinge solidariteit tussen acteurs, maar uiteindelijk kiest iedereen toch voor zichzelf. Wel hebben we vorig jaar natuurlijk als gezamenlijk blok opgetreden met het maken van

het filmpje *Red het thuiskopiestelsel van de ondergang* voor NORMA. In dat filmpje werd alles heel duidelijk uitgelegd en dat heeft blijkbaar ook goed geholpen.

Het zou fijn zijn als wij acteurs elkaar weten te helpen met solidariteit en collegialiteit. Laten we daarvoor gaan!

Wat zijn je plannen voor de nabije toekomst?

Aan het eind van dit seizoen ga ik met een concertprogramma *Jon en de Jongens* het toneel op, samen met Lone van Roosendaal. Dat programma bestaat uit nieuwe nummers, bestaande nummers en bewerkingen. Nummers die we altijd al een keertje wilden zingen, van chanson tot luisterlied tot grappige liedjes. Het staat in het teken van mijn vijftigjarige jubileum. Na de zomer gaan we weer door met een nieuwe komedie die ik op dit moment aan het schrijven ben.

Merk jij veel van de bezuinigingen op cultuur?

Ik merk het wel, ondanks het feit dat de zalen bij mij nog altijd vol zitten. Mijn voorstellingen zijn dan ook nog redelijk betaalbaar en mensen willen blijkbaar lachen in tijden van crisis. Maar ik hoor om me heen veel verhalen van theaterproducties die te weinig publiek krijgen en producenten die het moeilijk hebben. Alles wordt maar goedkoper en goedkoper. Om een voorbeeld te noemen, mijn man is directeur van het M-Lab, dat om totaal onduidelijke redenen geen subsidie meer ontvangt. Niets is meer vanzelfsprekend, daar waar het dat voorheen wel was. Iedereen moet harder werken, ook ik, op bijvoorbeeld het terrein van publiciteit. Je moet nu gewoon beter je best doen. 🇳🇱

NORMA ontvangt opnieuw cbo-keurmerk

VOI©E is de brancheorganisatie waarin nagenoeg alle collectieve beheersorganisaties zijn vertegenwoordigd. VOI©E streeft ernaar het maatschappelijk draagvlak voor het auteursrecht en het naburige recht te vergroten en de werkwijze van cbo's te verbeteren.

VOI©E heeft enige jaren geleden criteria opgesteld waaraan iedere cbo zou moeten voldoen. Deze criteria waarborgen de transparantie, efficiëntie en integriteit van een cbo. Eenmaal per jaar wordt de werkwijze van een cbo uitvoerig onderzocht door het onafhankelijke Keurmerkinstituut, dat toetst of de cbo aan deze criteria voldoet. Als de auditor positief oordeelt, ontvangt de betreffende cbo het cbo-keurmerk.

Net als vorig jaar is NORMA in september bezocht door de auditor van het Keurmerkinstituut, die opnieuw heeft gecontroleerd of NORMA voldoet aan de keurmerkcriteria. De auditor had naar aanleiding van zijn onderzoek geen aanmerkingen en NORMA heeft op 17 september 2012 opnieuw het cbo-keurmerk toegekend gekregen!

Nieuw thuiskopiestelsel per 1 januari 2013

Na een vijf jaar durende strijd van NORMA, haar aangeslotenen en de vakbonden is het eindelijk zover: met ingang van 1 januari 2013 is er een nieuw thuiskopiestelsel! In het vorige nummer van *NORMA Nieuws* hadden we dit al aangekondigd, maar op 23 oktober jl. zijn de nieuwe tarieven gepubliceerd in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Hierin wordt een scala aan nieuwe voorwerpen met een thuiskopieheffing belast, zoals pc's, tablets, harddiskrecorders, mp3-spelers en smartphones.

Tekst: Wisso Wissing

beeld: Jan Willem de Blok

Wat ging er ook alweer aan vooraf?

In 2007 bevroor de toenmalige minister van Justitie om politieke redenen het thuiskopiestelsel. Hierdoor konden geen tarieven worden vastgesteld op moderne beeld- en geluidsdragers. De thuiskopievergoding zag daardoor alleen op kopieën op blanco cd's en dvd's, terwijl op dat moment het kopieergedrag zich al verplaatste naar andere dragers, zoals iPods en harddiskrecorders. NORMA c.s. is toen in actie gekomen, aangezien door deze bevroering onze aangeslotenen grote schade leden. Naast lobbyactiviteiten werden er verschillende juridische procedures gevoerd.

Bij het Hof Den Haag is NORMA c.s. begin dit jaar uiteindelijk in het gelijk gesteld en werd de Staat aansprakelijk gesteld voor de schade die uitvoerende kunstenaars lijden doordat de Staat er niet voor heeft gezorgd dat digitale audiospelers en videorecorders met een thuiskopieheffing werden belast.

Daarnaast stelde staatssecretaris Teeven voor om het thuiskopiestelsel in zijn geheel af te schaffen en te vervangen door een verbod op downloaden (thuiskopiëren) uit illegale bron. Na een succesvolle lobby van NORMA(-aangeslotenen) en de vakbonden FNV KIEM, Ntb en de Consumentenbond

werd dit downloadverbod parlementair van tafel geveegd.

Onderhandelingen SONT

Onder druk van de uitspraak van het Hof Den Haag en het feit dat de Tweede Kamer zich tegen het plan van een downloadverbod keerde, heeft Teeven in het voorjaar onderhandelingsstichting SONT nieuw leven ingeblazen. Hij gaf aan dat herziening van het stelsel noodzakelijk is om te voldoen aan de verplichtingen die volgen uit Europese wetgeving en omdat rechthebbenden gecompenseerd moeten worden voor de gemaakte thuiskopieën.



De Nieuwe Thuis kopiëtarieven met ingang van 1 januari 2013		
DRAGER	CAPACITEIT	VERGOEDING
CD-R		€ 0,03
DVD		€ 0,03
EXTERNE HDD		€ 1,00
AUDIO-VIDEO SPELER	< 2 GB	€ 1,00
	> 2 GB	€ 2,00
HDD-RECORDER/SETTOPBOX	< 160 GB	€ 2,50
	> 160 GB	€ 5,00
TELEFOON MET MP3-SPELER/SMARTPHONE	< 16 GB	€ 2,50
	> 16 GB	€ 5,00
TABLET	< 8 GB	€ 2,50
	> 8 GB	€ 5,00
PC/LAPTOP		€ 5,00

De onderhandelingen binnen SONT, waarin betalingsplichtigen en rechthebbenden zijn vertegenwoordigd, werden geleid door onafhankelijk voorzitter Marco Pastors. Het finale SONT-voorstel met tarieven werd voor

een groot deel overgenomen in de uiteindelijke AMvB. Helaas heeft de staatssecretaris het voorstel om de nieuwe regeling voor drie jaar in te voeren, niet gevolgd. De gel-

dingsduur van de AMvB werd beperkt tot één jaar. Hierbij heeft hij wel aangegeven dat deze termijn met een jaar kan worden verlengd.

De vergoeding op blanco cd's en dvd's is vastgesteld op € 0,03 (voorheen resp. € 0,14 en € 0,40) en er zijn nieuwe voorwerpen met een thuis kopieheffing belast, zoals pc's, tablets en mobiele telefoons. De tarieven hierop variëren, afhankelijk van de opslagcapaciteit, van € 1,- tot € 5,-. NORMA is verheugd dat een breed scala aan moderne dragers is opgenomen in het thuis kopiëstelsel, maar vindt de tarieven te laag met het oog op het massale kopieergedrag en in vergelijking met de tarieven in het buitenland.

Al met al overheerst toch tevredenheid dat de bevrozing van het thuis kopiëstelsel wordt opgeheven. Dit is het ultieme bewijs dat met vasthoudendheid, geduld en strijdbaarheid uiteindelijk toch doelen worden bereikt. Het resultaat is mede te danken aan de enorme inzet van onze aangeslotenen! Een aantal van hen was mede-eiser in de procedure en tientallen anderen hebben actief meegewerkt aan de lobby, zoals de aanbidding van een petitie aan de Tweede Kamer, de korte promotiefilms van NORMA en de gesprekken met Tweede Kamerleden.

Na vijf jaar strijd is er nu een heffing op de nieuwe dragers: niet alleen op harddiskrecorders, settopboxen en iPods, maar ook op tablets, smartphones, pc's en externe harde schijven.

De inrichting en het behoud van het thuis kopiëstelsel houden in de toekomst uiteraard onze volle aandacht. We houden jullie op de hoogte! 📢



Aanbidding van de petitie voor een heffing op MP3 spelers en harddiskrecorders (juni 2009)



Een aantal van NORMA's aangeslotenen tijdens het aanbidding van de petitie in Den Haag (2009).

Online businessmodellen

De komende jaren zal de digitale markt voor film en muziek een grote opmars maken. Accountants- en adviesorganisatie PwC voorspelde onlangs in haar rapport 'Entertainment en Media Outlook 2012-2016' een grote groei in de markt voor Video-on-Demand (VoD). Met betrekking tot de digitale muziekmarkt constateerde onderzoeksbureau Musicmetric in haar rapport 'Digital Music Index' een forse toename in het aantal aanbieders van muziekstreamingdiensten zoals Spotify. De digitale markt is nog erg in beweging. Succesvolle diensten breiden uit naar het buitenland en er worden nieuwe soorten gelanceerd. Ondertussen blijft de concurrentie van het illegale aanbod voortduren. Hoe staat de online muziek- en filmmarkt ervoor aan het eind van 2012?

Tekst: Marco Caspers Illustratie: Robert Swart

VoD

In 2011 hebben 1,1 miljoen huishoudens hun weg naar een VoD-platform gevonden. Dit wordt mede toegeschreven aan de opkomst van zogenoemde smart-tv's. Deze televisies kunnen direct aan het internet worden gekoppeld, waardoor toegang verkregen kan worden tot verschillende diensten, waaronder diverse VoD-platforms. Hierdoor zijn consumenten niet meer afhankelijk van de diensten die via een aparte mediabox door een bepaalde televisieaanbieder worden geleverd, zoals bij kabelabonnementen.

Welke platformen beschikbaar zijn, is afhankelijk van de deals die de televisiefabrikanten met VoD-aanbieders maken. Zo heeft Samsung een exclusieve deal met Ximon gesloten, de aanbieder die al enige tijd op internet Nederlandse films en tv-series digitaal aanbiedt. Daarnaast kunnen smart-

tv's, afhankelijk van de fabrikant, toegang bieden tot 'gemist-services' zoals *Uitzending Gemist*.

Het online VoD-aanbod is behalve via smart-tv's ook beschikbaar op andere 'schermen' met internet, zoals op de pc, tablet, smartphone of op de normale beeldbuis via settopboxen als Apple TV (niet te verwarren met de kastjes van televisieaanbieders). Sommige VoD-aanbieders hebben een breed aanbod aan films en televisieseries, zoals Pathé Thuis, Videoland on Demand en Veamer, terwijl andere meer gespecialiseerd zijn in een bepaald genre, zoals Cinemalink.tv en Mubi in arthouse en Ximon in het Nederlands repertoire. Steeds meer aanbieders zijn ook op meerdere platformen actief en een aantal wijkt uit naar niet op internet gebaseerde platformen, zoals het VoD-aanbod dat beschikbaar is via



kabeltelevisie (Ziggo en UPC bijvoorbeeld). Helaas profiteren makers en uitvoerende kunstenaars weinig van alle nieuwe mogelijkheden om films op aanvraag aan te bieden. Terwijl hun werken op steeds meer platformen voor een steeds groter publiek beschikbaar zijn, is een dergelijke stijgende lijn niet in hun inkomen terug te vinden. In de licenties die producenten aan VoD-aanbieders verlenen, wordt een groot deel van



en vooral verwachten dat recente topfilms beschikbaar zijn.

Voor dit gat in het filmaanbod worden verschillende oorzaken aangewezen. Eén daarvan zou het beleid van – vooral grote – filmproducenten zijn. Zij maken gebruik van zogeheten *windows*. Dit houdt in dat een film wordt uitgebracht in verschillende opeenvolgende stadia:

- bioscooprelease;
- verhuur op dvd/Blu-ray;
- verkoop op dvd/Blu-ray;
- premium tv-kanalen etc.

Hierdoor zit er vaak een lange periode tussen de bioscooprelease en de eerste dag waarop de film in de verhuur gaat. Zo komen films ook relatief laat in het online aanbod van VoD-aanbieders terecht. De film is dan al lang en breed verkrijgbaar door illegale filesharing, reden waarom sommige consumenten dan toch besluiten zich tot dit illegale aanbod te wenden.

Intussen zijn sommige filmproducenten langzaam het *window*-beleid aan het loslaten. Zo bracht Radius, een dochterdistributeur van Weinstein Company, de film *Bachelorette* een maand voor de bioscooprelease uit in iTunes. Daar stond de film binnen achtenveertig uur op nummer één in de ranglijst van meest gekochte films. De film *Arbitrage* werd in de VS tegelijkertijd in de bioscopen en op VoD uitgebracht, ondanks waarschuwingen dat dit een gevaar zou zijn voor het aantal bioscoopbezoekers. Toch leverde de film het eerste weekend al enkele miljoenen op aan bioscoopbezoek.

In Nederland heeft een soortgelijk experiment plaatsgevonden. De film *Deal* van Eddy Terstall werd bijna gelijktijdig met de

bioscooprelease op VoD uitgebracht. Om te voorkomen dat de bioscoopexploitatie wordt uitgehold, worden vaak hogere prijzen gerekend dan normaal voor de films op VoD. Wanneer een film eerder op VoD verschijnt dan in de bioscoop, een *ultra release*, kan dit als marketingtool werken voor de bioscooprelease; een marketingtool waarvoor de consument bereid is te betalen. Andersom kunnen films die op VoD gelijktijdig met de bioscooprelease worden uitgebracht, een *day-to-date release*, een boost krijgen doordat de film op dat moment ook in de bioscoop draait.

S-VoD

Een businessmodel dat in de Verenigde Staten zijn succes heeft bewezen, is Subscriptional VoD (S-VoD). Dit is VoD in abonnementsvorm, waarbij voor een vast bedrag per maand onbeperkt films en tv-series van de betreffende aanbieder kunnen worden gestreamd. Netflix en Hulu zijn zeer grote spelers op dit gebied. In de VS heeft Netflix al 26,5 miljoen abonnees. Zij heeft inmiddels haar diensten verder uitgerold in Canada en Latijns-Amerika, maar ook in het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Spanje, en sinds kort bovendien in de Scandinavische landen, waar Netflix een deal met Spotify heeft gesloten, zodat abonnees van Spotify tot het einde van dit jaar gratis gebruik kunnen maken van Netflix. Het is nog onbekend of Netflix ook de Nederlandse markt zal betreden.

Een van de redenen dat aanbieders zoals Netflix hun diensten zo langzaam in Europa uitrollen, heeft te maken met het feit dat zij in de afzonderlijke landen auteursrechtelijke toestemming moeten regelen. Omdat zij dan met veel partijen moeten onderhandelen, gaan hier veel tijd en kosten mee ge-

paard. Daarom staat NORMA voor collectief beheer, waarmee dergelijke licenties makkelijker door de aanbieders te verkrijgen zouden moeten zijn. Dat scheelt veel tijd en geld en verzekert rechthebbenden van een fatsoenlijk inkomen.

Het S-VoD-businessmodel is in Nederland ook door enkele partijen overgenomen. Online aanbieder Mubi, die klassiekers en art-housefilms aanbiedt, is in Nederland ook beschikbaar. De aanbieder van Nederlandse films, Ximon, biedt films en series aan tegen een vast bedrag per maand. Maar ook Pathé Thuis, het VoD-onderdeel van bioscoopexploitant Pathé, heeft laten weten voornemens te zijn in de toekomst een abonnementsvorm aan te bieden. Behalve dat Ximon al S-VoD aanbiedt, loopt zij ook voorop als het gaat om het regelen van licenties. Ximon is namelijk de enige aanbieder die een licentie met NORMA, en haar zuster-cbo's, heeft geregeld.

Digitaal aanbod muziek

In tegenstelling tot de VoD-markt is de abonnementsvorm op de digitale muziekmarkt zo goed als ingeburgerd. Diensten als Spotify en Deezer bieden voor een vast bedrag per maand de abonnee toegang tot een database met miljoenen muziektracks. Voor degenen die reclame tussen het afspelen van de verschillende tracks voor lief nemen, bieden de streamingdiensten een gratis variant aan. Deze kosteloze abonnementsvormen bieden echter een beperkte toegang tot de muziekdatabase.

Het aanbod van deze streamingdiensten is dan wel volledig, het model moet zich nog wel bewijzen. Spotify staat met grote afstand van iTunes op nummer twee als het

gaat om digitale opbrengsten uit muziek. Onlangs gingen zelfs geruchten dat Spotify op het randje van de afgrond zou staan door grote verliezen, omdat 98% van haar omzet opgaat aan rechten aan platenmaatschappijen. Spotify reageerde hierop door te verklaren dat dit percentage rond de 70% ligt en dat ze nog altijd gelooft in haar verdienmodel.

Het geld dat Spotify aan rechten afdraagt verdwijnt dus spijtig genoeg vrijwel volledig in de zakken van de platenmaatschappijen. Voor uitvoerende kunstenaars geldt dus dat zij helemaal niets terug zien van dit geld; zelfs artiesten waarvan de muziek miljoenen keren wordt afgespeeld niet. Collectief beheer biedt hier een gunstige oplossing voor beide partijen. De aanbieder kan toestemming krijgen voor alle rechthebbenden die een cbo vertegenwoordigt én de rechthebbenden krijgen een redelijke vergoeding voor het gebruik van hun werk.

Het meeste inkomen wordt bij digitale muziek nog steeds uit iTunes verkregen. Via iTunes kunnen nummers tegen betaling worden gedownload. In plaats van dat de consument de muziek streamt zoals met Spotify, kan hij de nummers naar verschillende apparaten kopiëren. iTunes biedt de mogelijkheid om vijf apparaten te synchroniseren met de gekochte muziek. Uit onder-

zoek van Musicmetric blijkt dat betaalde muziekdownloads voor 78% uit albums bestaan en voor 22% uit losse nummers.

Met muziekbibliotheken van miljoenen nummers lijkt de digitale muziekmarkt op het gebied van aanbod een flinke voor-sprong te hebben op de digitale filmmarkt, die wat dat betreft nog een inhaalslag zou moeten leveren.

Muziek in de cloud

Een nieuwe manier om muziek digitaal te exploiteren, is haar via een 'cloud' af te spelen (zie ook het artikel 'Entertainment in de cloud' elders in dit nummer). Grote voorbeelden hiervan zijn Apple's iTunes Match en de Amazon Cloud Player. Kenmerkend voor deze diensten is dat zij de eigen muziek van de gebruiker combineren met de digitale muziek die in de onlinewinkel van de aanbieder wordt gekocht.

Zo kun je met de Amazon Cloud Player losse mp3's aanschaffen, die vervolgens in de cloud beschikbaar worden gesteld. Daarnaast kan ook eigen muziek worden ge-upload, die vanaf de cloud op ieder apparaat met internet te beluisteren is. Tot 250 nummers kun je gratis uploaden, daarboven kost het \$25 per jaar.

iTunes Match is vergelijkbaar met de Amazon Cloud Player. Deze dienst maakt ge-

De abonnementsvorm op de digitale muziekmarkt is zo goed als ingeburgerd

Invloed van downloadgedrag

Onlangs heeft het Instituut voor Informatierecht (IViR) samen met CentERdata het rapport 'Filesharing 2012' uitgebracht, waarin het downloadgedrag van de Nederlanders en de invloed daarvan op legale muziek- en filmconsumptie opnieuw is onderzocht (in 2009 is hier ook een rapport over verschenen). Uit dit onderzoek blijkt dat sinds 2008 een afname is geconstateerd in het downloaden van muziek uit illegale bron. Het downloaden van films en series uit illegale bron blijkt echter te zijn toegenomen. Dit opvallende verschil zou mede kunnen worden toegeschreven aan de voorgrond die de muzieksector heeft ten opzichte van de filmsector op het gebied van digitaal aanbod. Immers, de consument verlangt een grote beschikbaarheid van legaal aanbod en wanneer deze er daadwerkelijk is, zal hij minder snel geneigd zijn om zich tot illegale bronnen te wenden.

Een andere opvallende bevinding in het onderzoeksrapport is dat personen die uit illegale bron downloaden daarnaast ook meer legaal consumeren dan personen die zich niet tot illegale bronnen wenden. Zij consumeren niet alleen ook nog eens meer legale films en muziek, maar kopen ook meer merchandiseproducten van films en muziek, bezoeken de bioscoop meer en gaan vaker naar concerten. De 'illegale' downloader is als vijand van de entertainmentindustrie tegelijkertijd ook een trouwe klant.

bruik van de iTunes-bibliotheek van de gebruiker, die kan bestaan uit de in iTunes aangeschafte muziek of muziek uit andere bronnen. iTunes Match vergelijkt de muziek in de bibliotheek van de gebruiker met de muziek die Apple zelf in haar iTunes Store aanbiedt. De nummers die matchen met het aanbod van Apple, worden niet geüpload, maar zijn vanaf dat moment wel door de gebruiker op verschillende (Apple)-apparaten kosteloos te downloaden of te streamen. De muziektracks die niet matchen worden geüpload naar de ruimte die de gebruiker heeft op de iCloud. De opslag op de iCloud is gratis tot 5 GB, daarboven kost het geld. Het gebruik van de dienst iTunes Match kost € 25 per jaar.

Net als bij de andere audiodiensten ligt de

keerzijde van deze dienst aan de kant van de uitvoerende kunstenaars. Zo vragen Apple en Amazon een jaarlijkse vergoeding voor de dienst en kunnen gebruikers tot in het oneindige hun muziek op de cloud zetten om deze naar zo veel mogelijk verschillende dragers te kopiëren. Van de vergoeding zien uitvoerende kunstenaars en andere rechthebbers echter niets terug, terwijl hun werken wel degelijk op de cloud worden geëxploiteerd. Ook met betrekking tot de cloud ligt daarom de oplossing in collectief beheer.

Digitaal filmkluisje

In 2008 richtten de grote studio's in Hollywood samen met o.a. fabrikanten en retailers van consumentenelektronica het consortium Digital Entertainment Content

Ecosystem (DECE) op, met als doel een standaard te ontwikkelen voor de digitale exploitatie van Hollywoodfilms. Hieruit is het op de cloud gebaseerde UltraViolet (UV) voortgekomen, dat de dvd en Blu-ray moet gaan opvolgen.

UV wordt een 'digitaal kluisje' genoemd, waarin men aangeschafte films digitaal kan bewaren. Kopers kunnen deze films op alle apparaten bekijken die UV ondersteunt, waaronder pc's en de meeste tablets en smartphones. Als je een film op dvd of Blu-ray koopt, wordt er een code bijgeleverd. Met die code kan je vervolgens toegang verkrijgen tot die film in het 'digitale kluisje'.

Inmiddels is de dienst uitgerold in de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en Canada en hij wordt pas eind 2013, zo niet later, in de Benelux verwacht.

Inkomsten uitvoerende kunstenaars

Het is positief dat de onlineverspreiding van muziek en film toeneemt via nieuwe businessmodellen en gezien de snelle ontwikkelingen zal dit aanbod zich in de toekomst alleen maar uitbreiden. Een groot knelpunt blijft dat de uitvoerende kunstenaars nu nog niet of nauwelijks meedelen in de inkomsten. Wij bepleiten daarom dat de vergoeding niet individueel bij de producent moet worden geïnd, maar collectief bij de eindexploitant. Daar wordt immers het geld verdiend. Bijvoorbeeld bij de VoD-aanbieder. Voor een onweersproken aanspraak zou dit in de wet moeten worden vastgelegd. Op deze manier hebben de uitvoerende kunstenaars – net als nu bij de uitzending van muziek 'offline' gebeurt – een daadwerkelijke garantie op een redelijke vergoeding. 🇳🇱

Muziek op iTunes via NORMA

Een steeds groter deel van de inkomsten van artiesten komt voort uit onlineverkoop. De belangrijkste aanbieder in die markt is iTunes. iTunes sluit echter geen overeenkomsten met individuele artiesten. De zogenoemde 'eigen beheer artiest' zijn daarom aangewezen op tussenpersonen die hoge percentages, soms wel tot 50%, van de opbrengst vragen. NORMA is daarom in 2007 een service gestart waarmee zij tegen een minimaal tarief liedjes op iTunes aanbiedt.

De meeste muzikanten brengen hun muziek uit via een platenmaatschappij. In veel gevallen hebben zij hun rechten op digitale exploitatie overgedragen aan die maatschappij, en ontvangen daarom niets of weinig voor de onlineverkoop via bijvoorbeeld iTunes.

Degenen echter die hun muziek in eigen beheer uitbrengen, hebben wel de volledige zeggenschap over hun (digitale) rechten. Zij worden alleen wel met een ander probleem geconfronteerd. Aangezien iTunes geen overeenkomsten sluit met individuele artiesten, zijn zij namelijk aangewezen op tussenpersonen om hun liedjes online te zetten. Veelal tegen hoge percentages aan *handling fees*, waarbij 20% à 50% geen uitzondering is.

NORMA doet dit anders. Doordat NORMA geen winstoogmerk heeft, kan zij tegen een kostenvergoeding van 15% van de opbrengst liedjes online zetten, waarbij bovendien geen aansluitkosten in rekening worden gebracht. Naast het percentage bestemd voor de auteursrechthebbende(n) (meestal via Buma), blijft meer dan de helft van het bedrag dat de consument betaalt over voor de artiest. Bovendien heeft NORMA overeenkomsten gesloten met iTunes waardoor de muziek niet alleen in Europa wordt aangeboden, maar in de hele wereld en dus van Japan tot aan de Verenigde Staten kan worden gedownload.

Wanneer u zich aangemeld hebt voor de iTunes Service, kunt u uw album (of losse

nummers) inclusief coverart aanbieden en deze worden dan door NORMA op iTunes gezet. Als u dat wilt, kunt u ook de songteksten aanleveren of zelfs het hele cd-boekje. Voor NORMA is het het allerbelangrijkste dat u als uitvoerende kunstenaar gemakkelijk toegang heeft tot iTunes. Met deze service denken wij daarin te kunnen voorzien en wij helpen u dan ook graag uw muziek op iTunes aan te bieden.

Heeft u nog muziek op de plank liggen die u al tijden via iTunes zou willen aanbieden, maar leek het u echt te ingewikkeld? Neem dan nu contact met ons op! U kunt zich aanmelden via e-mail (itunes@stichtingnorma.nl) en op die manier ook al uw andere vragen aan ons stellen.



Het regeerakkoord

In het septembernummer van *NORMA Nieuws* hebben wij de verkiezingsprogramma's van de verschillende partijen op een rij gezet en gekeken welke plannen in theorie het beste voor uitvoerende kunstenaars zouden hebben uitgepakt. Nu de VVD en de PvdA in – bijna – recordtijd een regeerakkoord hebben gesmeed, zullen wij hieronder de relevante onderwerpen voor uitvoerende kunstenaars uit dat akkoord toelichten

Tekst: Joey Cramer

Cultuur en publieke omroep

Het cultuurhoofdstuk in het regeerakkoord met de titel 'Bruggen slaan' begint met: 'Kunst en Cultuur zijn van grote waarde voor de samenleving.' Het rijtje voorbeelden ter onderbouwing van die stelling bevat veel disciplines waarin uitvoerende kunstenaars een belangrijke rol spelen, zoals muziek, dans, opera en musicals.

Deze mooie woorden ten spijt, lijkt het er nu op dat de cultuursector opnieuw niet op veel overheidssteun hoeft te rekenen.

Hoewel in het regeerakkoord staat dat de btw-verhoging voor podiumkunst en beeldende kunsten definitief niet doorgaat, zal er de komende jaren voor 100 miljoen euro worden bezuinigd op de publieke omroepen (en indirect dus op de productie van drama), waarvan de eerste 50 miljoen al in 2016.

De partijen benadrukken dat zij cultureel ondernemerschap en talentontwikkeling in Nederland willen stimuleren, onder meer via het Fonds Podiumkunsten en cultuureducatie. Daarentegen wil de regering het Mediafonds gaan heroverwegen, met als gevolg dat het naar alle waarschijnlijkheid zijn subsidie al in 2017 zal verliezen. Dat zal volgens het

nieuwe kabinet een besparing opleveren van 16 miljoen euro.

Overigens hebben de leden van de PvdA op het meest recente congres van hun partij een motie aangenomen waarin zij de Tweede Kamerfractie verzoeken bij de heroverweging van het fonds 'het belang van de audiovisuele producties en daarmee gepaard gaande werkgelegenheid in ogenschouw te nemen'. Hoewel deze motie de fractie niets verbiedt (de fractieleden hebben bovendien inmiddels hun handtekening onder het regeerakkoord gezet en kunnen daarom niet meer daarmee in strijd handelen), biedt het in elk geval hoop dat de fractie deze pijnlijke maatregel op zo'n manier uitwerkt dat de noodzakelijke stimulerende werking voor Nederlands drama overleefd blijft.

Verder zullen de regionale omroepen niet langer worden gefinancierd door het Rijk. Zij zullen intensief moeten gaan samenwerken met landelijke omroepen. Dit zal volgens de onderhandelaars een andere grote besparing mogelijk maken. Ook zullen de omroepen van kerkgenootschappen of andere geestelijke genootschappen zich bij een omroeporganisatie moeten aansluiten.

In de begroting is ook nog een grote bezuiniging opgenomen op de uitgaven aan de publieke omroepen. Welke onderdelen het precies zal betreffen, moet nog worden uitgewerkt.

Het lijkt erop dat Rutte II cultuur hoger in het vaandel heeft staan dan het vorige kabinet. Gevreesd wordt wel dat de productie van drama onder dit kabinet minder zal worden, gezien de bezuinigingen op de fondsen.

Digitale rechten en auteursrecht

Daar waar het vorige kabinet een speerpuntenbrief heeft gepubliceerd over de toekomst van het auteursrecht (met o.a. het onderwerp downloadverbod vs. thuiskopiestelsel), staat in het regeerakkoord daarover vrij weinig vermeld.

Wel wordt vermeld dat het kabinet tegen de huidige versie van het omstreden antipiraterijverdrag ACTA zal stemmen. Ook belooft de nieuwe regering om de netneutraliteit strikt te handhaven. Dat betekent dat instanties, tenzij de rechter of een wet anders bepaalt, niet mogen meekijken met internetende burgers teneinde hun gedrag te observeren.



Bruggen slaan

Regeerakkoord VVD - PvdA

29 oktober 2012

De maatregelen uit dit regeerakkoord lijken mee te vallen

Een en ander zou kunnen betekenen dat deze regering, in tegenstelling tot de vorige, geen downloadverbod zal bepleiten.

Ook over de toekomst van het auteursrecht is, zoals gezegd, dit regeerakkoord onduidelijk. Het stelt recht te willen doen aan de

bescherming van creatieve prestaties, op zo'n manier dat de gebruiksmogelijkheden niet worden beperkt; niet bepaald concreet dus.

Gezien de besluiten die de vorige regering heeft genomen, en die de cultuursector flink

hebben geraakt, lijken de maatregelen uit dit regeerakkoord mee te vallen. Maar de maatregelen van het vorige kabinet zijn nog steeds voelbaar. Hierdoor zal het regeerakkoord ook niet als heel positief worden ervaren. Daarnaast zal de mogelijke afschaffing van het Mediafonds een nieuwe klap in het gezicht zijn en blijft er onzekerheid over de toekomst van het auteursrecht. Kortom, er is genoeg te doen om de fracties ervan te overtuigen dat een rijk cultureel aanbod van groot belang is. 🟡

Entertainment in de cloud

Steeds meer mensen bedienen zich van *cloud computing*. Ze mailen via de ‘cloud’, gebruiken hem om werkdocumenten te delen met collega’s en plaatsen er een back-up van vakantiefoto’s of andere computerbestanden. Maar de cloud is niet alleen een plek voor de opslag van zelfgemaakte bestanden: ook films en muziek, waarop auteursrechten en naburige rechten rusten, worden op de cloud ondergebracht, in de vorm van een persoonlijke back-up op Dropbox of bij andere (gespecialiseerde) diensten. Wat houden deze clouddiensten precies in?

Tekst: Marco Caspers illustratie: Robert Swart

De cloud – waarbij je je letterlijk een wolk kunt voorstellen – is eigenlijk een groot opslagnetwerk dat via internet beschikbaar is en dient voor het bewaren van computerbestanden op een andere plek dan onze eigen apparatuur. De data verdwijnen ergens op een server op het internet en de gebruiker heeft eigenlijk geen idee waar zijn bestanden zich concreet bevinden. Toch kan de gebruiker zijn data altijd weer terugvinden door simpelweg in te loggen bij de dienst waar hij de documenten heeft opgeslagen. Het voordeel van opslag in de cloud is dat de bestanden op ieder apparaat te raadplegen zijn. De enige voorwaarde is dat het apparaat in verbinding staat met het internet. Heel handig dus als je op verschillende apparaten werkt: alle gegevens verdwijnen in deze wolk en al je apparatuur hangt hier weer aan.

Behalve documenten en foto’s, kun je in de cloud ook je film- of muziekcollectie kwijt. Op deze manier kan je de hele collectie op zowel je computer, tablet als smartphone raadplegen.

Er bestaan persoonlijke back-updiensten als iCloud, Skydrive en Dropbox waar je alle mogelijke bestanden kunt opslaan. Er zijn ook diensten die speciaal gericht zijn op cloudopslag voor muziek. Voorbeelden van zulke diensten die ook in Nederland beschikbaar zijn, zijn Apple’s iTunes Match en de Amazon Cloud Player. Deze zogenoemde online businessmodellen worden elders in dit nummer nader beschreven.

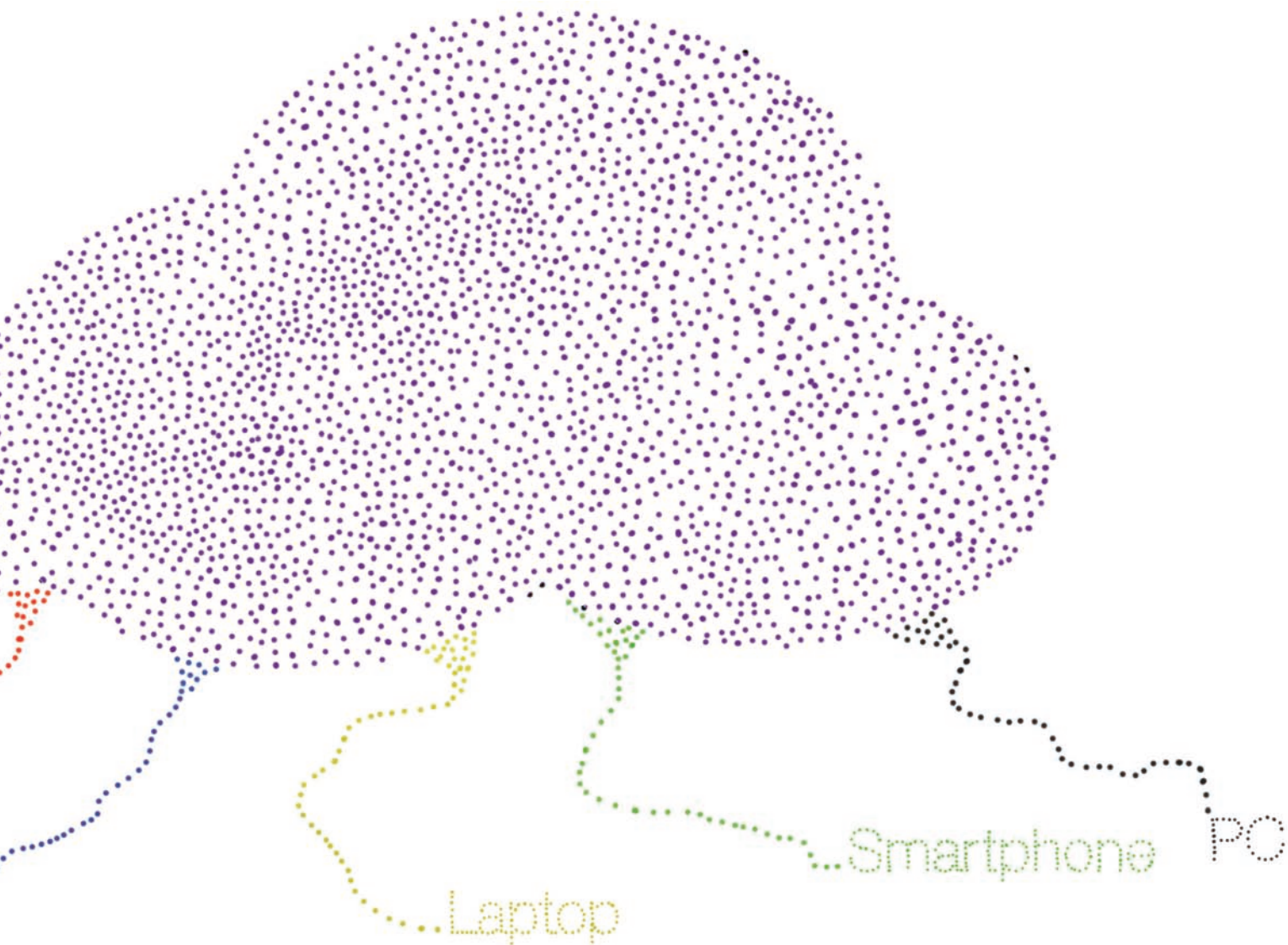
Waar je voorheen je tablet, smartphone en mp3-speler apart aan je computer moest hangen om daar je muziek- of filmcollectie naartoe te kopiëren, kan je deze apparaten nu synchroniseren met de cloud. Daarbij is het vaak mogelijk te kiezen tussen downloaden vanuit de cloud naar je apparaat óf het muziek- of filmbestandje te streamen. In dat laatste geval speel je de content af vanuit de cloud.

Juridische vraagstukken

Behalve gemak voor de gebruiker brengen de cloudopslagdiensten ook weer nieuwe juridische vraagstukken met zich mee. Nu staat

het thuiskopiestelsel in Nederland toe om muziek en films van de ene drager naar de andere drager te kopiëren als dit in de privé-sfeer door een persoon voor eigen gebruik gebeurt. Rechthebbenden mogen dit gebruik dus niet verbieden, maar krijgen voor deze thuiskopieën een ‘billijke vergoeding’. Hiervoor is het thuiskopiestelsel in het leven geroepen.





De vraag is natuurlijk wel hoe deze cloud-diensten zich tot het thuiskopiestelsel verhouden. Het is duidelijk dat de cloud ook gebruikt wordt voor het maken van kopieën voor eigen gebruik, maar vallen bepaalde up- en downloadhandelingen van apparaten naar de cloud toe onder het huidige thuiskopiestelsel? Zo ja, dan zou er op de cloud ook een aparte heffing moeten

komen, aangezien deze handelingen nog niet worden gecompenseerd via de huidige thuiskopieheffing.

Fair use?

Recent is de Tweede Kamer geïnformeerd over een advies van de Commissie Auteursrecht en het adviesrapport 'Flexibel Copyright' van Stichting Economisch Onderzoek

(SEO) en het Instituut voor Informatierecht van de Universiteit van Amsterdam (IViR). In deze rapporten – gemaakt in opdracht van de ministeries van Justitie respectievelijk Economische Zaken – zijn onder andere de juridische mogelijkheden onderzocht om een zogenoemde open norm in de Auteurswet op te nemen.

Deze *open norm* houdt in dat gebruikers

in bepaalde gevallen zonder toestemming auteursrechtelijk beschermde werken zouden mogen gebruiken, als de belangen van rechthebbenden daarmee niet worden geschaad. User Generated Content (zoals YouTube) zou volgens de regering onder zo'n open norm moeten vallen, maar ook clouddiensten worden als voorbeeld genoemd.

Het voorstel van de open norm is ontleend aan het begrip 'fair use', dat is verankerd in het Amerikaanse auteursrecht. In de Verenigde Staten zijn – kort gezegd – bepaalde handelingen wel toegestaan die normaal gesproken onder het 'verbodsrecht' van de maker vallen. Dit geldt alleen als de gebruiker

Er zou in de cloud nog een aparte heffing moeten komen

geen winstoogmerk heeft en de rechthabende niet wordt benadeeld in de exploitatie van zijn werk. Zo zijn bepaalde auteursrechtelijke handelingen die worden verricht in het kader van onderwijs bijvoorbeeld uitgezonderd van het verbodsrecht.

Vergoedingsrecht voor cloudkopieën

Wij betwisten dat een open norm gerechtvaardigd zou zijn voor de opslag van beschermde werken in de cloud. Er worden immers, naast de kopieerhandelingen op

dragers die nu onder het thuiskopiestelsel vallen, aanvullend muziek- en filmbestanden in de cloud opgeslagen. Daarnaast bieden zulke diensten de gebruiker het extra voordeel dat deze bestanden gemakkelijk met andere personen gedeeld kunnen worden. Rechthebbenden lijden hierdoor dus wel degelijk schade. Indien het up- en downloaden niet onder de thuiskopie-exceptie zou vallen, dan ligt een vergelijkbare collectieve vergoedingsregeling – net als bij de huidige thuiskopievergoeding – meer voor de hand. 🇳🇱

Fijne feestdagen!

Het NORMA-bestuur, de directie en haar medewerkers
wensen u hele fijne kerstdagen en een mooi 2013!

NORMA kan, mede door de inzet van haar aangeslotenen, terugkijken op een goed jaar, waarin vele successen zijn behaald. Graag zetten wij ons ook in 2013 weer in voor de belangen van acteurs, musici en andere uitvoerende kunstenaars!

Daarom nodigen we u graag nogmaals uit voor onze jaarlijkse kerstborrel op 17 december aanstaande. Dit jaar met muzikale omlijsting van Emmelie Zipson. Emmelie is een veelzijdige zangeres, actrice en theatermaker. Sinds 2006 maakt zij solo muziektheatervoorstellingen: een combinatie van kleinkunst, theater en muziek.

Wanneer: maandag 17 december 2012
Hoe laat: van 17.00 uur tot 20.00 uur
Waar: NORMA, Louise Wentstraat 186, Amsterdam

Samen zullen we terugkijken op het afgelopen jaar en alvast een blik werpen op de toekomst.

U komt toch ook?? rsvp: info@stichtingnorma.nl

Schema betalingen 2012/2013

Thuiskopie video	Planning	Leenrecht audio	Planning
Video 2009 & 2010	2e kwartaal 2012 (uitgevoerd)	Audio 2009 & 2010	2e kwartaal 2012 (uitgevoerd)
Video 2009	4e kwartaal 2012 (afsluitend)	Audio 2009	4e kwartaal 2012 (afsluitend)
Video 2010 & 2011	4e kwartaal 2012	Audio 2010	4e kwartaal 2012
Video 2010 & 2011	2e kwartaal 2013	Audio 2010 & 2011	2e kwartaal 2013
Video 2010	4e kwartaal 2013 (afsluitend)	Audio 2010	4e kwartaal 2013 (afsluitend)
Video 2011 & 2012	4e kwartaal 2013	Audio 2011 & 2012	4e kwartaal 2013
Thuiskopie audio	Planning	Leenrecht multimedia	Planning
Audio 2011	2e kwartaal 2013 (afsluitend)	Multimedia 2009 & 2010	2e kwartaal 2012
Audio Live 2011	2e kwartaal 2013 (afsluitend)	Multimedia 2009	4e kwartaal 2012 (afsluitend)
Hoorspelen 2011	2e kwartaal 2013 (afsluitend)	Multimedia 2010	4e kwartaal 2012
Audio live klassiek 2011	2e kwartaal 2013 (afsluitend)	Multimedia 2010 & 2011	2e kwartaal 2013
Thuiskopie interactief	Planning	Multimedia 2010	4e kwartaal 2013 (afsluitend)
Interactief 2009 & 2010	2e kwartaal 2012 (uitgevoerd)	Multimedia 2011 & 2012	4e kwartaal 2013
Interactief 2009	4e kwartaal 2012 (afsluitend)	Achtergrondmuziek	Planning
Interactief 2010	4e kwartaal 2012	Achtergrondmuziek 2009 & 2010	2e kwartaal 2012 (uitgevoerd)
Interactief 2010 & 2011	2e kwartaal 2013	Achtergrondmuziek 2009	4e kwartaal 2012 (afsluitend)
Interactief 2010	4e kwartaal 2013 (afsluitend)	Achtergrondmuziek 2010	4e kwartaal 2012
Interactief 2011 & 2012	4e kwartaal 2013	Achtergrondmuziek 2010 & 2011	2e kwartaal 2013
Leenrecht video	Planning	Achtergrondmuziek 2010	4e kwartaal 2013 (afsluitend)
Video 2009 & 2010	2e kwartaal 2012 (uitgevoerd)	Achtergrondmuziek 2011 & 2012	4e kwartaal 2013
Video 2009	4e kwartaal 2012 (afsluitend)	Video-on-Demand	Planning
Video 2010 & 2011	4e kwartaal 2012	Video-on-Demand 2011	2e kwartaal 2013
Video 2010 & 2011	2e kwartaal 2013		
Video 2010	4e kwartaal 2013 (afsluitend)		
Video 2011 & 2012	4e kwartaal 2013		

De vermelde betalingsdata zijn prognoses. Aan deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend. Voor de betalingen wordt NORMA's verdeelsysteem VUIK gehanteerd.



Louise Wentstraat 186 1018 MS Amsterdam
T 020 - 627 27 98 • E info@stichtingnorma.nl
www.stichtingnorma.nl